

3. Ekonomická aktivita

Základním zdrojem informací o ekonomické aktivitě obyvatel jsou údaje z Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS). Tato data umožňují porovnat ekonomickou aktivitu mužů a žen z hlediska věku, postavení v zaměstnání, podle odvětví činnosti a hlavních tříd zaměstnání. V kapitole jsou rovněž využita data o vyjížděče do zaměstnání ze Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011. Úroveň výdělků je hodnocena na základě údajů Regionální statistiky ceny práce zveřejňované MPSV. K posouzení rozdílů v nezaměstnanosti mužů a žen podle věku, vzdělání a délky nezaměstnanosti slouží údaje převzaté z MPSV.

Ekonomická aktivita podle pohlaví a věku

Ekonomicky aktivní osoby neboli pracovní sílu představují zaměstnaní a nezaměstnaní. Ekonomicky neaktivní jsou děti v předškolním věku, žáci, studenti, učni, osoby v domácnosti, důchodci a ostatní závislé osoby. Ve struktuře obyvatelstva ve věku 15 a více let tvořila v roce 2018 pracovní síla u mužů zhruba dvě třetiny, u žen jednu polovinu.

V posledním desetiletí klesla pracovní síla zhruba o 3,3 tis. osob a počet ekonomicky neaktivních starších 15 let o 10,0 tis. osob. Zatímco u pracovní síly byl pokles u mužů i žen téměř stejný (1,7 tis. respektive 1,6 tis. osob), u ekonomicky neaktivních byl pokles u žen výrazně vyšší než u mužů (3,5 tis. osob u mužů a 6,5 tis. u žen).

V roce 2018 tvořilo pracovní sílu 291,4 tis. osob, z toho bylo 56,7 % mužů. Zastoupení mužů ve struktuře pracovní síly se během posledního desetiletí výrazně neměnilo, pohybovalo se na úrovni 56 %, zatímco u žen mírně přesahovalo 43% hranici. Převahu mužů v pracovní síle ovlivňuje mimo jiné i skutečnost, že ženy odcházejí do důchodu v nižším věku než muži a posilují tak skupinu ekonomicky neaktivních osob.

Rozhodující význam v pracovní síle mají zaměstnaní, představují 286,3 tis. osob a proti roku 2008 vzrostl jejich počet o 1,0 %, což bylo 2,8 tis. osob. Z hlediska pohlaví byl vyšší nárůst zaznamenán u mužů o 1,1 %, u žen to bylo 0,8 %.

V populaci starší 15 let představují u mužů zaměstnaní 67,5 % a při srovnání s ostatními kraji je to čtvrtá nejvyšší hodnota v intervalu od 64,4 % (Ústecký kraj) po 73,3 % (Hl. m. Praha). V případě žen je podíl 48,5 % třetí nejnížší mezi kraji. Nižší je jen v Libereckém a Ústeckém kraji (48,1 a 47,6 %). Nejvyšší hodnota byla zjištěna v Hl. m. Praze 56,2 %.

Ve sledovaném období se pracovní síla nevyvíjela rovnoměrně. Během prvních pěti let počet zaměstnaných klesal, a to jak u mužů, tak i u žen. V následujícím období počet zaměstnaných mužů i žen opět rostl, až převýšil úroveň roku 2008. V souvislosti s tím se vyvíjela i druhá složka pracovní síly, tedy nezaměstnaní. Jejich počet se do roku 2013 téměř zdvojnásobil, přitom u žen byl nárůst rychlejší. V následujícím období nastal pokles, počet nezaměstnaných v roce 2018 klesl na čtvrtinu roku 2013.

Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity, pohlaví a věku

Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil

v tis. osob

	2008			2013			2018		
	Celkem	v tom		Celkem	v tom		Celkem	v tom	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Populace 15 a více let celkem	508,9	246,1	262,8	502,3	243,3	259,0	495,5	240,9	254,7
v tom podle ekonomické aktivity									
pracovní síla	294,7	166,9	127,8	296,3	166,5	129,8	291,4	165,2	126,2
v tom:									
zaměstnaní	283,4	160,8	122,6	276,1	156,6	119,5	286,3	162,6	123,6
nezaměstnaní	11,3	6,1	5,2	20,2	9,9	10,3	5,2	2,6	2,6
ekonomicky neaktivní	214,1	79,1	135,0	206,1	76,8	129,3	204,1	75,6	128,5

Ve struktuře pracovní síly zaujímali zaměstnaní nejvyšší podíl v roce 2018, a to muži 98,4 %, ženy 98,0 %. Ve srovnání s rokem 2008 je to nárůst o 2,1 a 2,0 procentního bodu, proti roku 2013 o 4,3 a 5,9 procentního bodu.

V mužské populaci starší 15 let představovaly v roce 2018 ekonomicky neaktivní osoby 31,4 %, u žen 50,4 %. Z hlediska věkového složení jsou nejpočetnější osoby ve věku 60 a více let, představují 65,3 % u mužů a 63,7 % u žen. Výrazný rozdíl je u osob ve věku 30 až 44 let, u žen se na celkovém počtu ekonomicky neaktivních podílí 11,1 %, u mužů je podíl 2,4 %. Lze předpokládat, že se jedná především o ženy na rodičovské dovolené a ženy v domácnosti.

Nedostatek pracovní síly na trhu práce především v dělnických profesích vede k vyššímu zaměstnávání cizinců. Ve Zlínském kraji však cizinců žije nejméně ze všech krajů. V roce 2018 to bylo téměř 10,3 tis. osob a zhruba ve 40 % to byli občané Slovenska, následovaly osoby se státním občanstvím Ukrajiny (15,7 %), Mongolska (4,1 %) a Polska (3,3 %). V celkovém počtu obyvatel kraje tvoří cizinci 1,8 %.

Na pracovním trhu ve Zlínském kraji se uplatňuje 13,2 tis. cizinců, z toho převážnou většinu tvoří muži, představují zhruba dvě třetiny. Ve srovnání s ostatními kraji je počet zaměstnaných cizinců – mužů nejmenší, v případě žen je třetí nejmenší. Menší počty jsou v Kraji Vysočina a v Olomouckém kraji.

Z celkového počtu pracujících evidovaných cizinců tvoří rozhodující část (73,4 %) občané členských států Evropské unie (EU) nebo občané ze států Evropského hospodářského prostoru (EHP), tedy z Norska, Islandu a Lichtenštejnska anebo občané Švýcarska, kteří mají v pracovněprávních vztazích v České republice stejné právní postavení jako její občané. Jejich počet je 8,3 tis. osob, z toho ženy představují jednu třetinu.

Další skupinu tvoří cizinci s povoleným trvalým pobytem nebo ti, kterým byl udělen azyl. Řadí se sem i cizinci, kteří se na území České republiky soustavně připravují na budoucí povolání nebo kteří byli vysláni na území České republiky zaměstnavatelem z jiného členského státu EU. Ti všichni nepotřebují k zaměstnání v ČR povolení. Na konci roku 2018 jich bylo v kraji 1,5 tis., z toho 42,0 % žen. Převaha mužů je zřejmá i u cizinců s platným povolením k zaměstnání i u držitelů zaměstnaneckých karet.

Cizinci evidovaní na úřadech práce k 31. 12. 2018

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

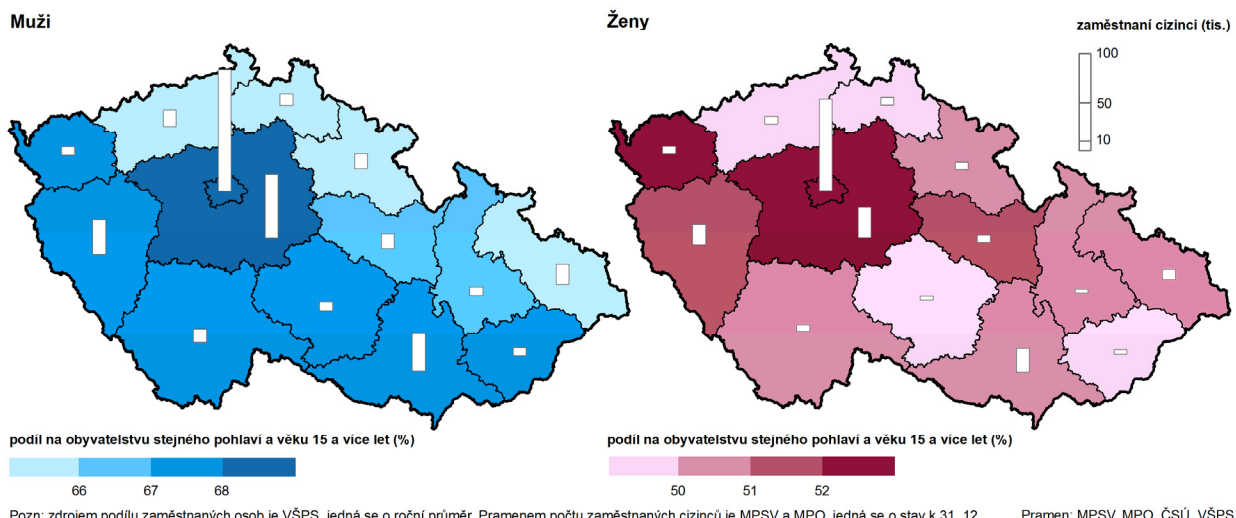
Kraj, okresy	Cizinci evidovaní na úřadech práce celkem		v tom									
			občané EU/ EHP a Švýcarska v postavení zaměstnanců		cizinci, kteří nepotřebují povolení k zaměstnání		cizinci s platným povolením k zaměstnání		držitelé zaměstnan. karet		držitelé modrých karet	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
Zlínský kraj	7 580	3 782	5 625	2 720	887	641	438	242	627	178	3	1
Kroměříž	440	224	313	152	77	54	12	9	38	9	-	-
Uherské Hradiště	1 780	1 057	1 370	823	191	126	107	78	111	30	1	-
Vsetín	2 346	1 152	1 677	805	253	184	170	94	244	68	2	1
Zlín	3 014	1 349	2 265	940	366	277	149	61	234	71	-	-

Zaměstnaní podle pohlaví, postavení v zaměstnání, odvětví činnosti a hlavních tříd zaměstnání

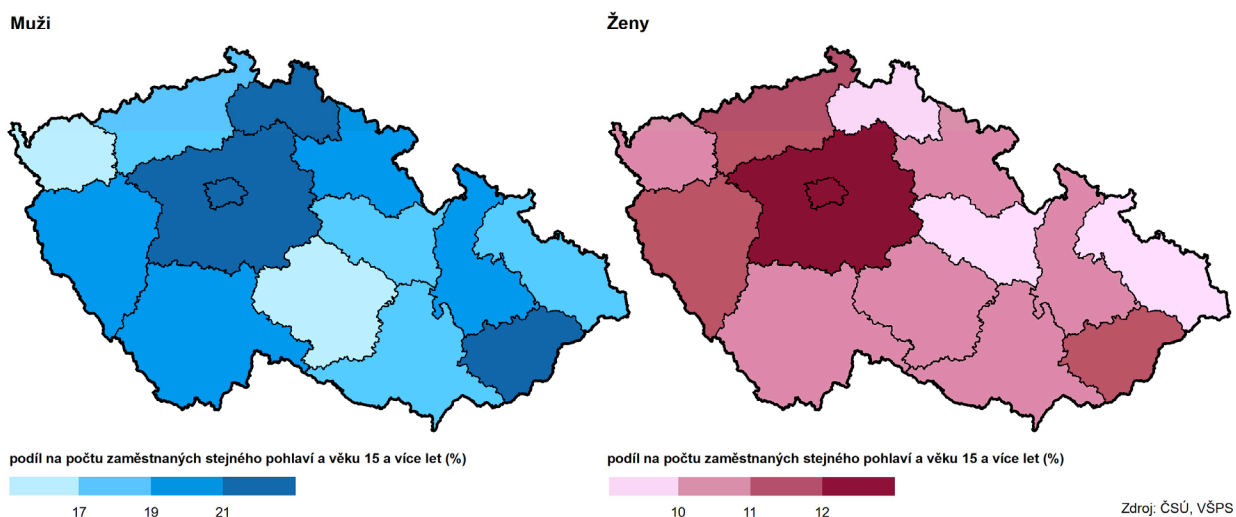
Převážná většina zaměstnaných osob pracuje jako zaměstnanec (včetně členů produkčních družstev). Největšího počtu dosáhli zaměstnanci v roce 2015, pak došlo k poklesu až na 236,4 tis. v roce 2018. I když ve struktuře zaujímají více než polovinu muži, podíl žen se zvyšoval do roku 2017, pak došlo k mírnému poklesu na 46,1 %. V postavení zaměstnavatelů v roce 2018 bylo 8,9 tis. osob, tedy o 0,3 tis. méně než v roce 2013 a o 1,8 tis. méně než v roce 2014. Podíl žen v této kategorii je výrazně nižší než u mužů, pohyboval se

v rozmezí od 19,1 % (rok 2015) po 31,0 % (2018). Podobně tomu je i u pracujících na vlastní účet. Podíl žen převýšil 30% hranici v letech 2014 až 2016, v ostatních letech se pohyboval pod touto hranicí.

Zaměstnaní podle pohlaví a krajů v roce 2018

Podnikatelé podle pohlaví a krajů v roce 2018
(zaměstnavatelé a osoby pracující na vlastní účet)

Zaměstnaní dle klasifikace postavení v zaměstnání

Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil

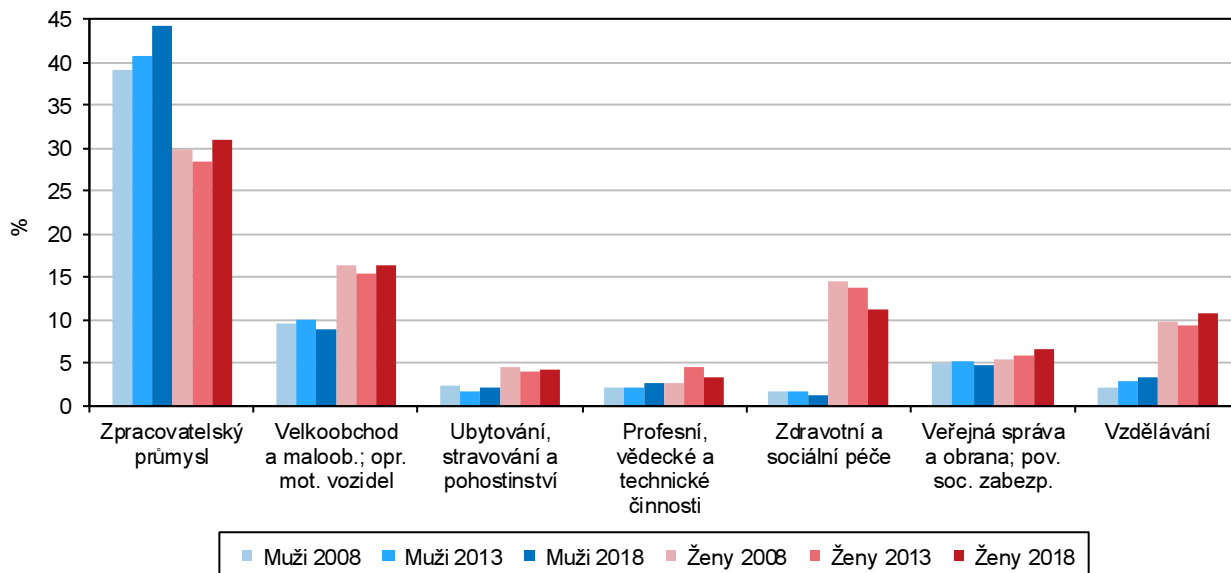
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Zaměstnanci vč. členů produkčních družstev	228,9	225,9	241,4	236,8	238,2	236,4
z toho (%)						
muži	54,2	53,8	53,8	53,7	52,8	53,9
ženy	45,8	46,2	46,2	46,3	47,2	46,1
Zaměstnavatelé	9,2	10,7	7,4	8,9	8,5	8,9
z toho (%)						
muži	72,1	73,1	80,9	79,8	77,0	69,0
ženy	27,9	26,9	19,1	20,2	23,0	31,0
Pracující na vlastní účet	35,9	36,3	30,8	32,2	34,3	40,0
z toho (%)						
muži	70,9	69,7	65,9	67,0	73,3	72,1
ženy	29,1	30,3	34,1	33,0	26,7	27,9

Převahu mužů ve skupině zaměstnavatelů i pracujících na vlastní účet potvrzuje rovněž jejich zastoupení na celkovém počtu zaměstnaných mužů ve věku 15 a více let. Představuje 21,5 % a ve srovnání s ostatními kraji se jedná o třetí nejvyšší hodnotu v intervalu od 16,6 % (Karlovarský kraj) po 26,5 % (Hl. m. Praha). U žen je podíl 11,2 % pátý nejvyšší mezi kraji. Nejvyšší byl 15,9 % (Hl. m. Praha), nejnižší 8,7 % (Moravskoslezský kraj).

Zaměstnaní v NH podle pohlaví a vybraných odvětví činnosti ve Zlínském kraji

Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil

Mezi odvětví, ve kterých je zastoupení žen výrazně vyšší než mužů, patří zdravotní a sociální péče, kde je zaměstnáno sedmkrát více žen než mužů. Za ním následuje odvětví vzdělávání, ve kterém je žen 2,5 krát více.

Vývoj počtu zaměstnanců v těchto dvou odvětvích byl během posledního desetiletí zcela odlišný. V odvětví vzdělávání rostl počet zaměstnaných mužů rychleji než žen a převaha žen se tak snížila. Naproti tomu v odvětví zdravotní a sociální péče převaha žen ještě více vzrostla, protože počet zaměstnaných mužů klesal rychleji než žen.

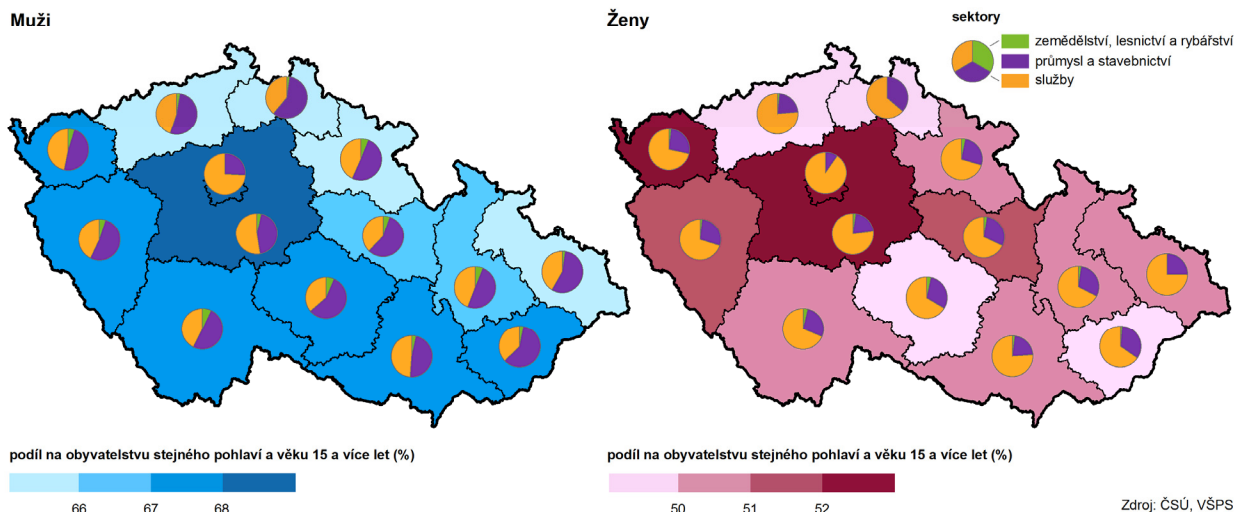
Největší počet zaměstnaných je ve zpracovatelském průmyslu, v roce 2018 to bylo 71,9 tis. mužů a 38,2 tis. žen. Proti roku 2008 vzrostl počet mužů v roce 2018 o 14,0 %, počet žen o 4,6 % a rozdíl mezi počtem mužů a žen se tak prohloubil.

Hodnotíme-li strukturu zaměstnanosti podle sektorů, pak zhruba 60 % mužů je zaměstnáno v průmyslu a stavebnictví, zatímco u žen je to jedna třetina. Ve službách jsou dvě třetiny ze všech zaměstnaných žen, kdežto u mužů je to 37,3 %.

Zaměstnaní v sektoru zemědělství představují pouze malou část ve struktuře zaměstnaných, v případě mužů je to 2,9 %, u žen 1,4 %.

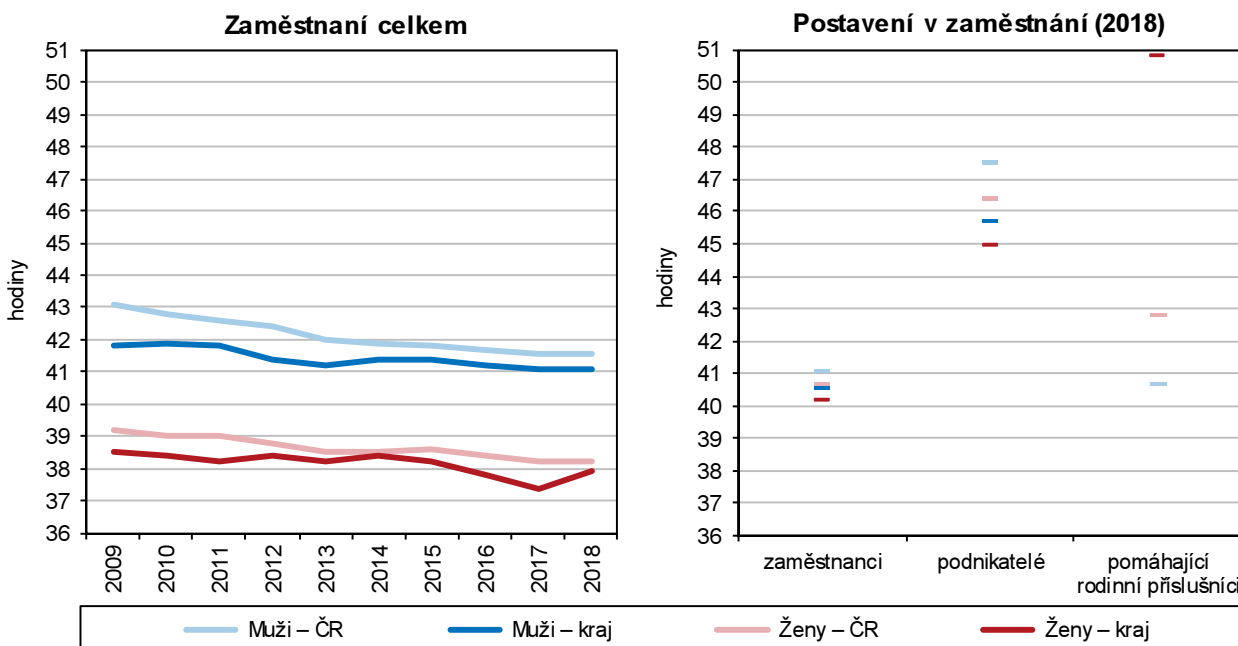
Ve srovnání s ostatními kraji je podíl zaměstnaných v průmyslu a stavebnictví u mužů 59,8 % nejvyšší a u žen 33,0 % druhý nejvyšší ze všech krajů. V sektoru služeb je podíl u obou pohlaví (37,3 % u mužů a 65,6 % u žen) druhý nejmenší. Podíl zaměstnaných mužů v zemědělství řadí Zlínský kraj na 10., zaměstnaných žen na 11. místo v mezikrajském srovnání.

Zaměstnaní podle pohlaví, sektorů a krajů v roce 2018

Průměrný týdenní počet obvykle odpracovaných hodin podle pohlaví a postavení v zaměstnání ve Zlínském kraji

Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil

Poznámka: Data podle postavení v zaměstnání jsou bez kratších pracovních úvazků; data za pomáhající rodinné příslušníky – muže nejsou za rok 2018 v kraji k dispozici.

Výsledky výběrového šetření umožňují porovnat i údaje o obvykle odpracované době. V posledním desetiletí se průměrná týdenní odpracovaná doba snížila u obou pohlaví na úrovni republiky i v kraji. Pokles u mužů v kraji byl vyšší, u žen nižší než na republikové úrovni. V průměru v roce 2018 muži v kraji odpracovali obvykle týdně 41,1 hod., ženy 38,4 hodin. Ve srovnání s rokem 2009 je to o 2,3 hodin méně, u žen o 0,7. Také se snížil rozdíl v odpracované době mezi muži a ženami. Zatímco v roce 2009 byl 4,3 hodiny, v roce 2018 to bylo 2,7 hodin.

Ve srovnání s republikovými údaji byla v roce 2018 průměrná odpracovaná týdenní doba u mužů kratší, u žen delší. Rozdíl mezi odpracovanou dobou byl vyšší, než na krajské úrovni. Představoval 3,4 hodiny, v kraji to bylo o 0,7 hodin méně.

Z hlediska postavení v zaměstnání nejvíce odpracovaly ženy v postavení pomáhajícího rodinného příslušníka, a to 50,8 hodin. Ve srovnání s údajem za republiku je to o 8 hodin více. Naopak nižší byla v kraji průměrná odpracovaná doba za týden u žen podnikatelek, ty uvedly v průměru 44,9 hod. týdně a u žen v postavení zaměstnanec, u kterých to bylo 40,2 hod. za týden. Proti mužům je to o 0,7 a 0,4 hodin méně.

Dojížd'ka do zaměstnání (podle SLDB 2011)

Zhruba 120,7 tis. osob při sčítání v roce 2011 uvedlo, že do zaměstnání dojíždí, ať už denně, jednou za týden či jinak často. Jen 42,3 tis. osob, tj. zhruba 35 % z nich má zaměstnání v obci obvyklého bydliště a cestuje tedy do zaměstnání v rámci obce.

Sledujeme-li jen vyjíždějící do zaměstnání mimo obec obvyklého bydliště, pak jsou v kraji nejpočetnější ti, kteří směřují do ostatních obcí daného správního obvodu. Představují 43,7 % u mužů a 55,9 % u žen. Při podrobnějším pohledu na jednotlivé správní obvody zjistíme, že toto platí jen pro některé oblasti. V případě mužů kromě správních obvodů, jejichž sídlem je okresní město (mimo SO ORP Zlín) ještě pro správní obvody Rožnov pod Radhoštěm, Uherský Brod a Valašské Meziříčí. U žen se připojuje ještě Bystřice pod Hostýnem, Valašské Klobouky a správní obvod Zlín. Přitom kromě správního obvodu Otrokovice je podíl vyjíždějících v rámci SO ORP ve všech správních obvodech u žen vyšší než u mužů.

Do jiného správního obvodu vyjíždí 38,1 % mužů a 31,1 % žen (z celkového počtu vyjíždějících zaměstnaných daného pohlaví). Vyjížd'ka do obcí jiného správního obvodu je nejčastější u mužů v sedmi správních obvodech, u žen ve čtyřech (Holešov, Luhačovice, Otrokovice a Vizovice).

Do jiných krajů vyjíždí na úrovni kraje 15,5 % mužů a 10,2 % žen. Podobně i ve všech správních obvodech převyšuje podíl u mužů podíl u žen, přitom největší rozdíl mezi nimi je ve správních obvodech Uherský Brod a Kroměříž, a to 8,0 a 7,9 procentního bodu. Více než pětina vyjíždějících žen do zaměstnání vyjíždí ve správních obvodech Bystřice pod Hostýnem a Rožnov pod Radhoštěm. Téměř jedna pětina je to ve správním obvodu Valašské Meziříčí.

Podíl vyjíždějících mimo ČR převyšuje u žen podíl u mužů ve většině správních obvodů, přitom nejvyšší podíl je ve správním obvodu Zlín (5,1 %).

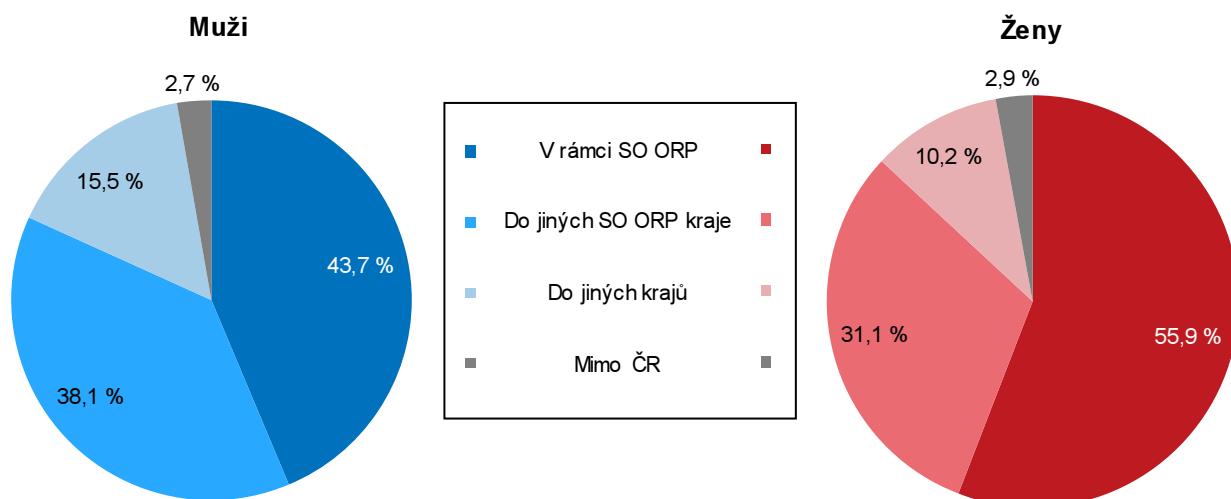
Vyjíždějící do zaměstnání podle pohlaví, typu vyjížd'ky a správních obvodů obcí s rozšířenou působností

Zdroj: SLDB 2011

Kraj, SO ORP	Muži					Ženy				
	celkem	v tom (%)				celkem	v tom (%)			
		v rámci SO ORP	do jiných SO ORP kraje	do jiných krajů	mimo ČR		v rámci SO ORP	do jiných SO ORP kraje	do jiných krajů	mimo ČR
Zlínský kraj	43 870	43,7	38,1	15,5	2,7	33 814	55,9	31,1	10,2	2,9
Bystřice pod Hostýnem	1 310	29,2	41,4	27,6	1,8	1 062	39,6	36,5	21,6	2,3
Holešov	1 981	19,3	63,0	16,1	1,7	1 524	34,3	55,2	9,0	1,6
Kroměříž	5 299	42,5	29,3	25,9	2,4	3 821	60,2	19,3	17,8	2,6
Luhačovice	1 351	23,3	63,4	10,4	2,9	1 031	43,3	46,8	7,5	2,4
Otrokovice	2 583	35,8	54,9	7,6	1,7	2 249	30,3	63,5	3,7	2,5
Rožnov pod Radhoštěm	2 471	40,1	33,2	23,8	2,9	2 045	49,0	25,0	22,9	3,0
Uherské Hradiště	9 078	59,3	25,5	12,9	2,3	6 922	75,2	15,3	7,2	2,3
Uherský Brod	4 966	47,3	35,2	14,4	3,2	3 733	57,0	32,9	6,5	3,6
Valašské Klobouky	1 634	36,4	48,9	11,1	3,6	1 338	45,5	43,6	6,9	4,0
Valašské Meziříčí	2 367	43,2	29,5	24,7	2,6	1 895	49,2	28,8	19,7	2,3
Vizovice	1 328	27,2	63,4	6,9	2,6	1 175	33,9	59,7	3,7	2,7
Vsetín	4 324	53,7	33,2	10,0	3,1	3 582	70,2	21,2	5,9	2,6
Zlín	5 178	36,2	47,4	12,4	4,0	3 437	50,2	35,8	8,9	5,1

Vyjíždějící do zaměstnání podle pohlaví a typu vyjížd'ky ve Zlínském kraji (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

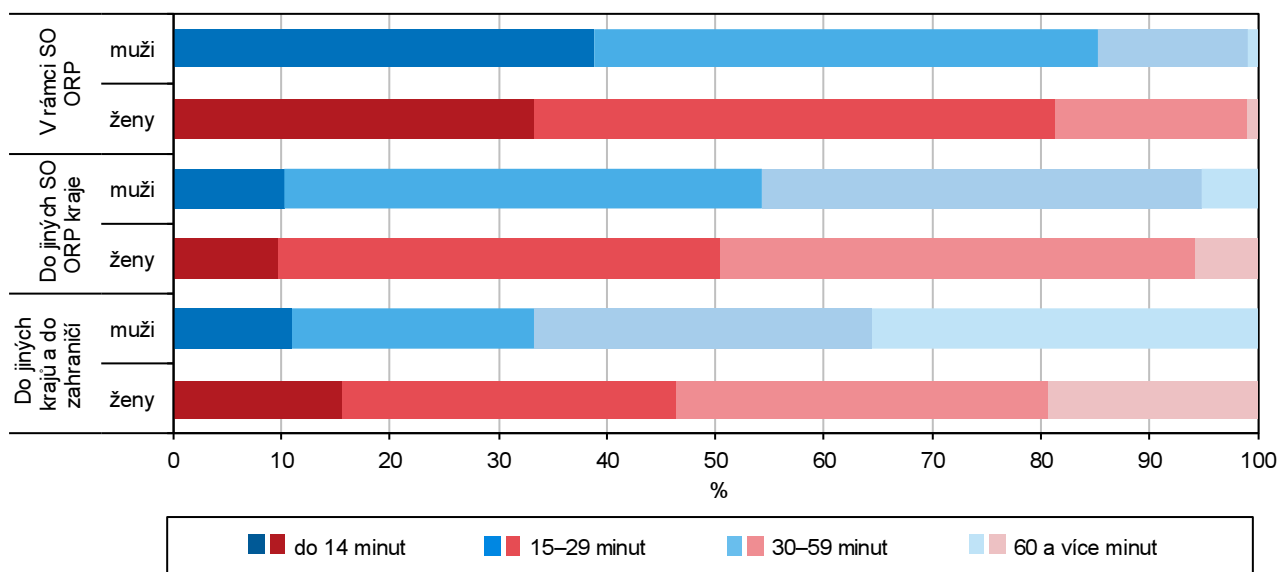
Pokud zaměstnaní vyjíždí do zaměstnání do jiné obce daného správního obvodu, pak nejčastěji trvá cesta 15 až 29 minut, a to u mužů i žen. Třetině žen trvá doba do 14 minut, kdežto u mužů je to téměř 40 %. Při vyjíždě do obcí jiného správního obvodu je u žen nejčastější doba 30-59 minut, následuje doba 15-29 minut. U mužů je tomu naopak.

Přitom podíly jsou téměř stejné u obou pohlaví. Doba 30-59 minut se týká 43,9 % žen a 40,7 % mužů, doba 15-29 minut pak 43,9 % mužů a 40,8 % žen. Výrazný rozdíl je u zaměstnaných, kteří uvedli, že doba vyjížd'ky je 60 a více minut. Zatímco u žen je to necelých dvacet procent, u mužů podíl převyšuje 35% hranici.

Dobu vyjížd'ky ovlivňuje použitý dopravní prostředek. Automobil, jako řidič i jako spolujezdec, využívá k vyjíždě do zaměstnání v rámci kraje 71 až 75 % mužů, u žen se podíl pohybuje mezi 47 až 53 %. Mimo kraj vyjíždí automobilem 65 % mužů a 40 % žen. Autobus nejčastěji využívají ženy, které vyjíždí v rámci správního obvodu, podíl představuje 38,5 %.

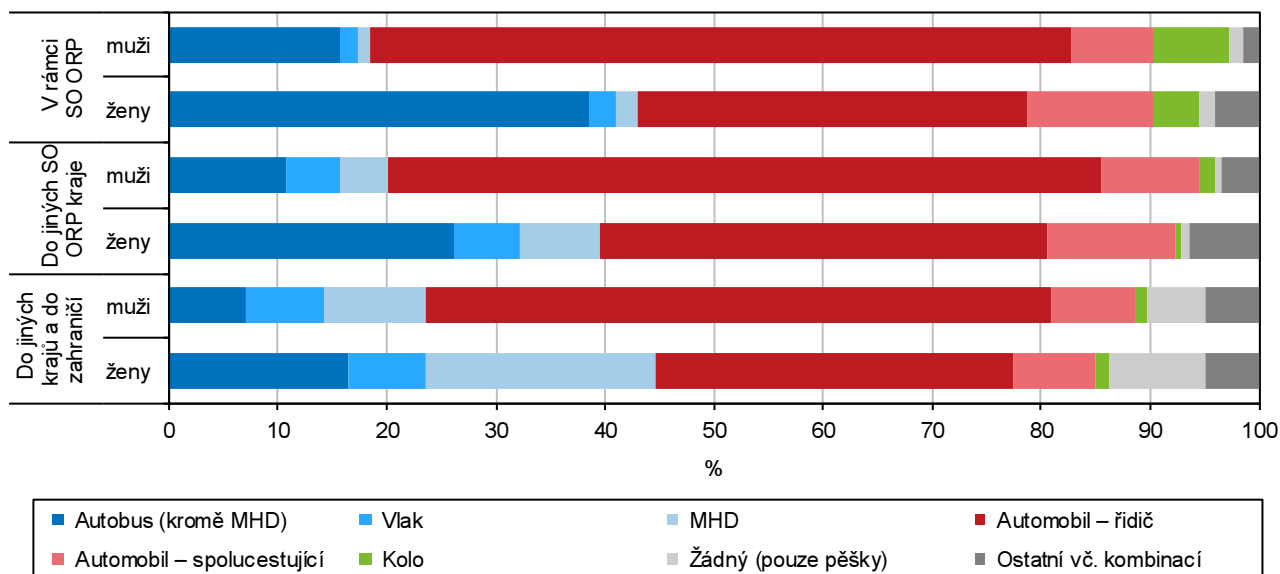
Vyjíždějící do zaměstnání podle typu vyjížd'ky, pohlaví a času stráveného dojížd'kou ve Zlínském kraji (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

Vyjíždějící do zaměstnání podle typu vyjížd'ky, pohlaví a použitého dopravního prostředku ve Zlínském kraji (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

Při vyjíždce do zaměstnání směřuje nejvíce mužů do správního obvodu Zlín, Uherské Hradiště a Otrokovice. U žen je na prvním místě správní obvod Uherské Hradiště, následují obvody Zlín a Kroměříž. Rozdíl v dojíždce zaměstnaných mužů a žen ovlivňuje především zaměření firem a podniků podle odvětví v daném správním obvodu a možnosti uplatnění v jednotlivých profesích.

Dojíždějící do zaměstnání podle pohlaví, typu dojížd'ky a správních obvodů obcí s rozšířenou působností

Zdroj: SLDB 2011

Kraj, SO ORP	Muži				Ženy			
	celkem	v tom (%)			celkem	v tom (%)		
		v rámci SO ORP	z jiných SO ORP kraje	z jiných krajů		v rámci SO ORP	z jiných SO ORP kraje	z jiných krajů
Zlínský kraj	40 098	47,8	41,7	10,5	31 635	59,7	33,2	7,1
Bystřice pod Hostýnem	698	54,7	24,1	21,2	663	63,5	19,2	17,3
Holešov	1 122	34,0	56,7	9,3	1 047	49,9	45,7	4,5
Kroměříž	3 788	59,4	23,2	17,4	3 280	70,2	16,4	13,5
Luhačovice	907	34,7	60,6	4,6	1 061	42,0	56,0	2,0
Otrokovice	5 236	17,7	73,9	8,5	1 970	34,6	62,0	3,5
Rožnov pod Radhoštěm	1 910	51,9	30,3	17,9	1 565	64,1	24,4	11,5
Uherské Hradiště	8 013	67,2	19,6	13,2	6 977	74,6	15,0	10,4
Uherský Brod	3 161	74,2	21,4	4,3	2 539	83,8	14,4	1,8
Valašské Klobouky	878	67,8	29,5	2,7	815	74,7	22,3	2,9
Valašské Meziříčí	3 164	32,3	48,3	19,3	2 089	44,7	41,7	13,6
Vizovice	1 173	30,8	64,9	4,3	878	45,3	53,4	1,3
Vsetín	3 062	75,8	19,7	4,4	3 047	82,6	15,6	1,8
Zlín	6 986	26,9	66,5	6,7	5 704	30,2	65,8	3,9

Mzdová úroveň podle pohlaví

Při zkoumání úrovně pracovních příjmů mužů a žen jsou využity údaje z informačního systému o průměrném výdělku u MPSV. Pro zjištění rozdílů v příjmech mužů a žen není používána pouze průměrná mzda (aritmetický průměr), ale především medián mezd, který ukazuje mzdu zaměstnance uprostřed mzdového rozdělení a vypovídá tak mnohem lépe o skutečné mzdové úrovni v konkrétní kategorii.

V roce 2018 činila průměrná hrubá mzda v podnikatelské sféře u mužů 33 322 Kč a u žen představovala 76,3 % mzdy mužů. V nepodnikatelské sféře byl průměrný hrubý plat mužů 36 574 Kč, hrubý plat žen dosahoval 81,8 % platu mužů.

Medián hrubé měsíční mzdy v podnikatelské sféře u mužů činil 29 843 Kč, u žen byl o 7 tis. Kč nižší. V nepodnikatelské sféře byl medián hrubého měsíčního platu mužů v nepodnikatelské sféře 34 869 Kč, medián žen o 5,3 tis. nižší. Z hlediska věku byly největší rozdíly zjištěny u zaměstnanců ve věku 40-49 let, v podnikatelské sféře rozdíl přesahuje 8 tis. Kč, v nepodnikatelské sféře dokonce 9 tis. Kč.

V mezikrajském srovnání řadí hodnota mediánu mzdy u mužů Zlínský kraj na 8. a u žen na 11. pozici. Nejvyšší hodnoty byly zjištěny v Hl. m. Praze, a to 36 240 Kč u mužů a 29 795 Kč u žen. Naopak nejnižší byly v Karlovarském kraji (28 189 Kč a 22 502 Kč). V nepodnikatelské sféře je postavení kraje ještě nepříznivější, hodnota mediánu platu mužů znamená 12. příčku mezi kraji. Nižší hodnoty byly zjištěny jen v kraji Karlovarském a Olomouckém. V případě žen je medián hrubého měsíčního platu nejnižší mezi kraji.

Medián měsíční mzdy/platu podle věku a pohlaví zaměstnanců v roce 2018

Pramen: Informační systém o průměrném výdělku Ministerstva práce a sociálních věcí

	Medián hrubé měsíční mzdy v podnikatelské sféře (Kč)			Medián hrubého měsíčního platu v nepodnikatelské sféře (Kč)			Gender pay gap (GPG) ¹⁾ (%)	
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	v podnikatelské sféře	v nepodnikatelské sféře
Zaměstnanci celkem	26 757	29 843	22 843	30 803	34 869	29 525	23,5	15,3
v tom ve věku								
do 20 let	21 753	22 179	20 567	.	.	.	7,3	.
20–29 let	25 928	27 607	22 926	26 802	29 152	26 141	17,0	10,3
30–39 let	27 641	31 099	23 207	30 124	34 611	28 120	25,4	18,8
40–49 let	27 319	31 285	22 981	31 418	38 700	29 526	26,5	23,7
50–59 let	25 858	29 399	22 168	32 106	35 706	31 140	24,6	12,8
60 a více let	27 040	27 572	24 795	32 594	32 304	32 868	10,1	-1,7

¹⁾ rozdíl mediánu mzdy mužů a žen vztažený k mediánu mzdy mužů

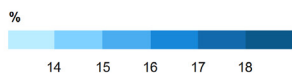
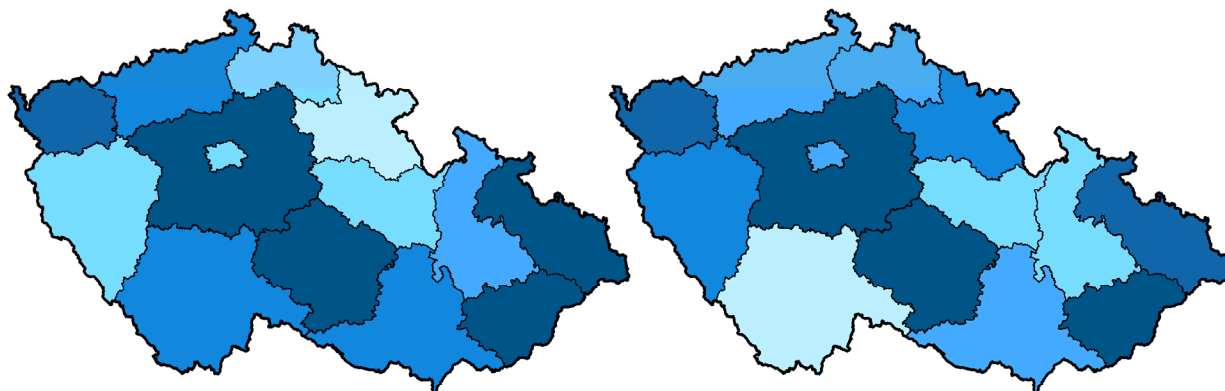
Sledujeme-li vývoj mediánu v obou sférách v delším časovém období, pak v podnikatelské sféře byl vyšší nárůst u žen než u mužů, zatímco v nepodnikatelské sféře tomu bylo opačně. Proti roku 2011 vzrostla v roce 2018 u mužů hodnota mediánu v podnikatelské sféře o 36,2 %, v nepodnikatelské o 41,0 %. U žen představoval nárůst 40,1 % v podnikatelské sféře a 35,7 % v nepodnikatelské sféře.

Gender Pay Gap podle krajů

(rozdíl mezi mediánem mezd mužů a žen vztažený k mediánu mužů)

Rok 2013

Rok 2018

Zdroj: ČSÚ, MPSV

Při hodnocení nerovnosti v příjmech mezi muži a ženami se využívá ukazatel Gender Pay Gap. Je to relativní rozdíl mediánu mzdy mužů a žen (vztažený k mediánu mzdy mužů) vyjádřený v procentech. Vyšší GPG v některé z kategorií nemusí nutně znamenat existenci diskriminace. V příjmové nerovnosti mužů a žen se odráží struktura pracovního trhu, kde jsou typicky ženská povolání často hůře hodnocena. Připojuje se i malé zastoupení žen v řídicích pozicích nebo kratší pracovní úvazek či pomalejší kariérní postup z důvodu nedostatečných možností sladování práce a rodiny.

V mezikrajském srovnání se hodnotou tohoto ukazatele řadil kraj v roce 2013 na třetí místo (za Kraj Vysočinu a Moravskoslezský kraj), v roce 2018 dokonce na příčku první. Při rozdělení na podnikatelskou a nepodnikatelskou sféru byl ve Zlínském kraji v roce 2018 ukazatel GPG 23,5 % v podnikatelské sféře, v nepodnikatelské sféře 15,3 %. Při podrobnějším pohledu na strukturu zaměstnaných podle věku lze říci, že s přibývajícím věkem se hodnota ukazatele zvyšuje až do 50 let, pak dochází k poklesu.

Nezaměstnaní podle pohlaví, věku a délky nezaměstnanosti

V posledním desetiletí dosáhla nezaměstnanost vrcholu v roce 2013, v následujících letech výrazně klesala. Ve Zlínském kraji klesl počet uchazečů o práci evidovaných na úřadech práce v posledních pěti letech z 34,0 tis. zhruba na třetinu. Pokles byl stejně rychlý u mužů i žen, pohyboval se na úrovni 32 až 33 %.

Ke konci roku 2018 bylo v kraji na úřadech práce registrováno 11,0 tis. uchazečů o zaměstnání, z toho bylo 5,2 tis. žen. Na úrovni kraje bylo ve struktuře uchazečů 47,8 % žen, mezi okresy výrazně pod tímto průměrem bylo zastoupení žen v okrese Vsetín (43,5 %). Ve zbývajících okresech se podíl pohyboval mírně pod hranicí 50 %.

Uchazeči o zaměstnání¹⁾ podle věku, pohlaví a okresů k 31. 12. 2018

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Kraj, okresy	celkem		z toho (%)											
			do 19 let		20-24 let		25-29 let		50-54 let		55-59 let		60-64 let	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
Zlínský kraj	5 717	5 237	3,0	2,3	7,8	7,5	9,5	10,2	11,7	12,9	14,7	17,5	14,6	5,7
Kroměříž	1 180	1 167	3,3	3,0	8,2	9,0	9,7	10,1	12,5	12,4	12,7	17,2	15,3	4,1
Uherské Hradiště	1 248	1 233	3,0	2,3	8,7	7,1	9,1	11,2	12,6	11,9	15,3	17,4	12,2	5,3
Vsetín	1 807	1 392	3,4	2,6	7,0	7,2	8,6	10,1	11,6	13,4	15,7	18,0	16,0	7,5
Zlín	1 482	1 445	2,1	1,6	7,8	7,0	10,9	9,6	10,5	13,5	14,8	17,4	14,3	5,7

¹⁾ na celkovém počtu uchazečů daného pohlaví

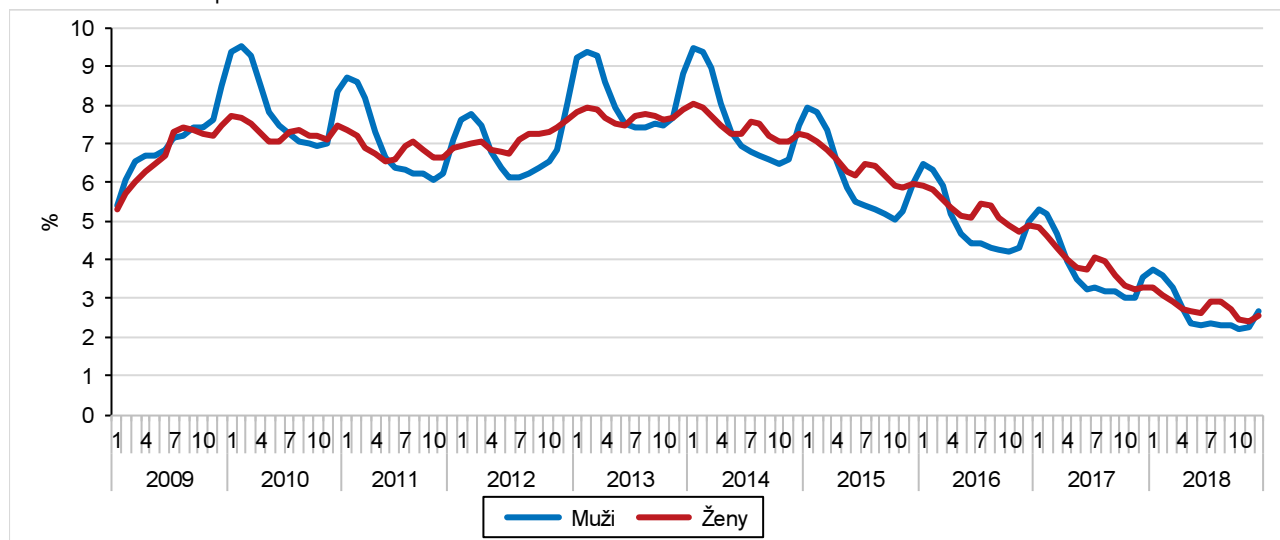
Ve všech okresech jsou ve struktuře nejvíce zastoupeny osoby ve věkových skupinách nad 50 let. U žen ve věku 55-59 let dosahuje podíl 17 až 18 %, u mužů jsou nejvyšší podíly (14-16 %) u skupiny 60-64 let, s výjimkou okresu Uherské Hradiště, ve kterém je největší podíl nezaměstnaných mužů ve věku 55-59 let.

V těchto vyšších věkových skupinách se rovněž projevují největší rozdíly ve struktuře nezaměstnaných podle pohlaví. Pokud pomineme skupinu 60-64 let, ve které se projevuje vyšší věk stanovený pro odchod do důchodu u mužů, pak nejvýraznější rozdíly jsou ve věkové skupině 55-59 let. Podíl mužů ve struktuře nezaměstnaných mužů je v kraji o 2,7 procentního bodu vyšší, než je tomu v případě žen. Nejvyšší rozdíl byl zjištěn v okrese Kroměříž, a to 4,5 procentního bodu.

Ukazatel podíl nezaměstnaných v uplynulém desetiletí byl nejvyšší v roce 2013, kdy dosáhl 8,34 %, postupně pak klesal až na 2,61 % v roce 2018. Stejně se vyvíjel tento ukazatel i u nezaměstnaných mužů i žen. Zároveň se hodnota podílu obou pohlaví k sobě přibližovala. V roce 2015 byl ukazatel stejný, představoval 5,98 %, v roce 2018 byl opět u mužů mírně vyšší. Mezi kraji je podíl nezaměstnaných nejvyšší u mužů v Moravskoslezském kraji (4,8 %) u žen v Ústeckém kraji (5,1 %). Naopak nejnižší je podíl u mužů i žen v Hl. m. Praze (1,8 respektive 2,0 %). Zlínský kraj je v tomto srovnání na 8. příčce u mužů a 9. místě u žen.

Podíl nezaměstnaných osob podle pohlaví a jednotlivých měsíců ve Zlínském kraji

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Podrobné sledování ukazatele podílu nezaměstnaných umožňuje postihnout i vliv sezónnosti, který se výrazněji projevuje u mužů než u žen. Vysoké podíly nezaměstnanosti v lednu jsou dány tím, že na konci roku zpravidla končí smlouvy na dobu určitou a tak zpravidla v lednu roste podíl nezaměstnaných ve všech krajích.

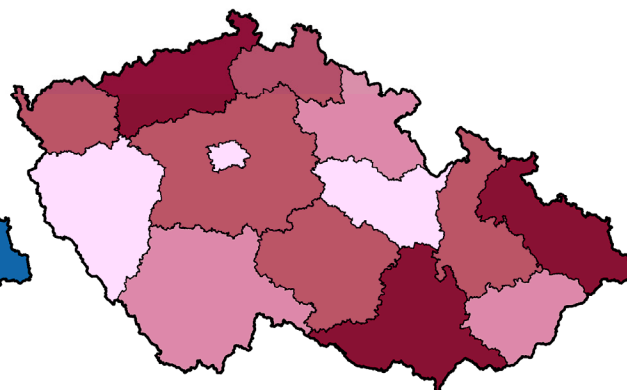
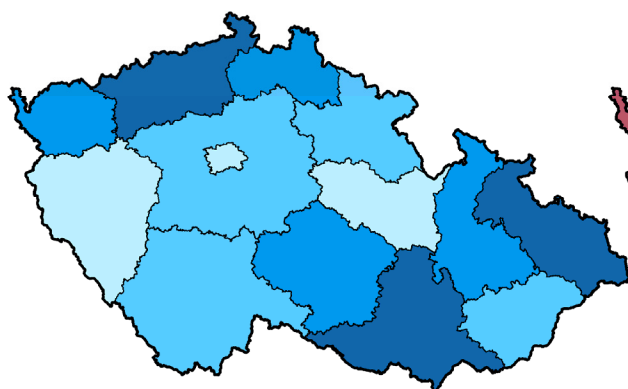
Muži se více uplatňují v sezónně orientovaných odvětvích nebo v sezónních pracích, proto je vyšší počet mužů zřejmý v zimních, jarních a podzimních měsících. Více žen je v evidenci ÚP ČR spíše v letních měsících, a to i v souvislosti s pracovními poměry u zaměstnanců ve školství sjednávanými na dobu určitou, nebo i s tím, že ženy při ztrátě nebo změně zaměstnání odkládají nástup do zaměstnání kvůli péči o děti až po prázdninách. Na začátku července také vstupují na úřady práce čerství absolventi škol, i když většina z nich se do evidence hlásí až na počátku září.

Svého maxima dosáhl ukazatel podílu nezaměstnaných u mužů v únoru v roce 2010, kdy představoval 9,55 %. Zároveň byl v tomto měsíci i největší rozdíl v hodnotě tohoto ukazatele mezi muži a ženami, představoval 1,89 procentního bodu. U žen bylo maximum podílu nezaměstnaných zjištěno v lednu 2014, a to 8,01 %, u mužů byl podíl 9,46 % a jednalo se o druhou nejvyšší hodnotu ve sledovaném období. Rozdíl mezi muži a ženami byl 1,45 procentního bodu.

Podíl nezaměstnaných osob podle pohlaví a krajů ke konci roku 2018
(dosažitelní uchazeči o zaměstnání ve věku 15–64 let v evidenci úřadu práce)

Muži

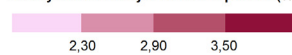
Ženy

na obyvatelstvu stejného věku a pohlaví (%)

na obyvatelstvu stejného věku a pohlaví (%)

Pramen: MPSV

Věková struktura uchazečů o zaměstnání k 31. 12.

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

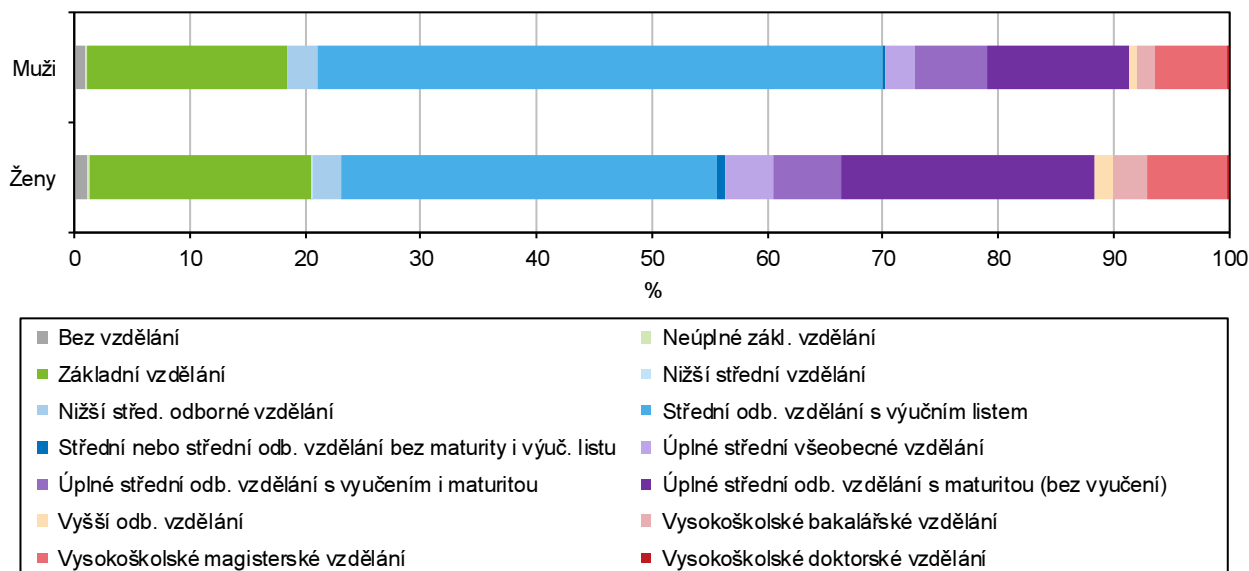
	2008		2013		2018	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
Uchazeči o zaměstnání celkem	9 498	10 550	18 078	15 900	5 717	5 237
z toho (%)						
do 19 let	4,9	3,5	3,7	2,8	3,0	2,3
20-24 let	14,1	11,1	14,3	12,7	7,8	7,5
25-29 let	11,5	9,9	11,7	10,6	9,5	10,2
30-34 let	9,7	13,9	9,8	11,0	8,6	10,0
35-39 let	8,3	12,4	10,5	14,4	8,4	10,9
40-44 let	8,4	11,3	9,4	12,0	11,1	11,7
45-49 let	9,7	11,4	10,0	11,1	9,8	10,8
50-54 let	12,8	15,8	10,9	12,3	11,7	12,9
55-59 let	16,0	10,2	14,0	12,7	14,7	17,5
60-64 let	4,5	0,3	5,6	0,5	14,6	5,7

Struktura nezaměstnaných z hlediska věku se v uplynulých deseti letech měnila u obou pohlaví odlišně. Na počátku sledovaného období zaujímali největší podíly u mužů osoby ve věku 55-59 let a ve věku 20-24 let. U žen to bylo ve věku 50-54 let a ve věku 30-39 let. V roce 2013, tedy v roce nejvyšší nezaměstnanosti, zaujímaly největší podíly u mužů stejné věkové skupiny jako v roce 2008, u žen se dostaly vedoucí skupiny z roku 2008 až na druhé a třetí místo, protože nejpočetnější byly nezaměstnané ve věku 35-39 let.

V roce 2018 byly u obou pohlaví nejvíce zastoupeny osoby ve věku 55 až 59 let. U mužů se pak za nimi řadily osoby ve věku 60-64 let, u žen ve věku 50-54 let.

Struktura uchazečů o zaměstnání podle pohlaví a vzdělání ve Zlínském kraji k 31. 12. 2018

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

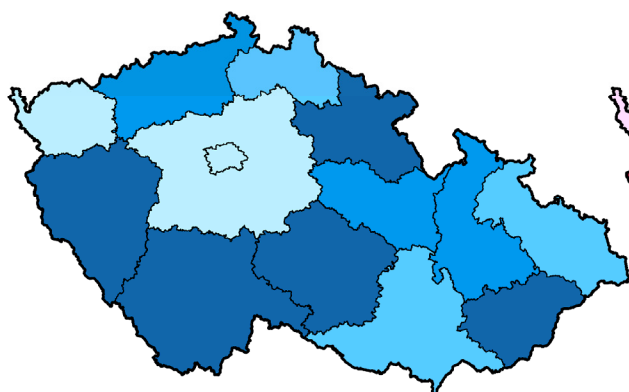

Rozdílly jsou i ve struktuře nezaměstnaných podle vzdělání. U osob se základním vzděláním včetně bez vzdělání a u vysokoškolsky vzdělaných osob podíly u žen převyšují podíly u mužů jen mírně, a to o 2,1 procentního bodu. Výrazný rozdíl je u osob se středním vzděláním bez maturity, v případě žen představují ve struktuře 35,9 %, v případě mužů 51,8 %. Naopak vyšší u žen je zastoupení osob se středním vzděláním s maturitou, a to 33,5 % zatímco u mužů je to 21,8 %.

V podrobnějším členění skupin vzdělání je největší převaha mužů u nezaměstnaných, kteří mají střední odborné vzdělání s výučním listem, zde rozdíl představuje 16,6 procentního bodu.

Podíl uchazečů o zaměstnání se zdravotním postižením v evidenci úřadu práce podle krajů ke konci roku 2018

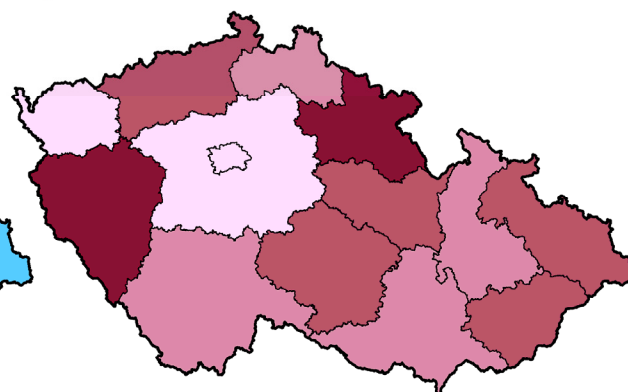
Muži

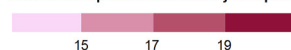
na celkovém počtu uchazečů stejného pohlaví (%)

Ženy

na celkovém počtu uchazečů stejného pohlaví (%)

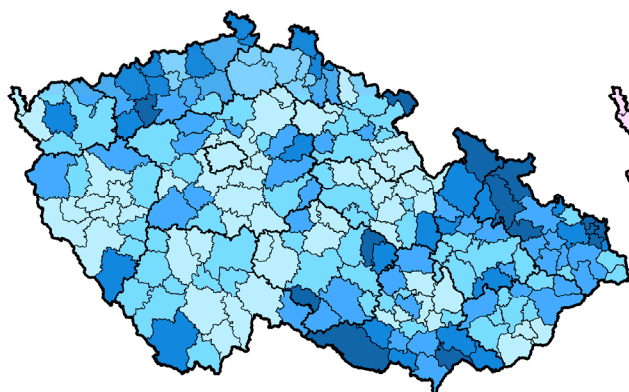
Pramen: MPSV

Znevýhodnění při hledání pracovního jsou osoby se zdravotním postižením. V roce 2018 jich bylo v evidenci úřadů práce Zlínského kraje více než 2 tisíce. Ve srovnání s rokem 2013 jejich počet klesl na polovinu.

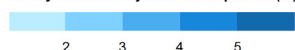
V celkovém počtu nezaměstnaných mužů představovaly osoby se zdravotním postižením 19,5 %, u žen to bylo 18,0 %. V mezikrajském srovnání se jednalo o 4. nejvyšší hodnotu u mužů a 5. u žen. Mezi kraji byly nejnižší podíly zjištěny v Hl. m. Praze (muži 10,4 % a ženy 9,6 %), nejvyšší u mužů byl podíl 20,3 % (Plzeňský kraj), u žen 19,3 % (Královéhradecký kraj).

Podíl nezaměstnaných osob podle pohlaví a SO ORP ke konci roku 2018
(dosažitelní uchazeči o zaměstnání ve věku 15–64 let v evidenci úřadu práce)

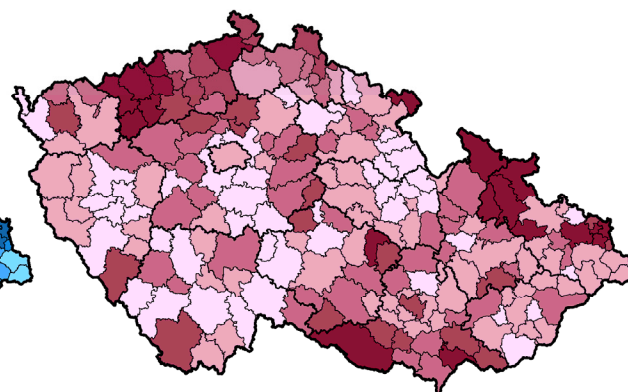
Muži

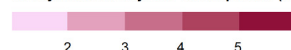
na obyvatelstvu stejného věku a pohlaví (%)

Ženy

na obyvatelstvu stejného věku a pohlaví (%)

Pramen: MPSV

Údaje z úřadů práce umožňují posuzovat nezaměstnanost v rámci krajů i za nižší územní celky (správní obvody), a tak zjišťovat rozdíly v nezaměstnanosti i na území kraje.

Ve Zlínském kraji byly nejvyšší počty uchazečů vzhledem k počtu obyvatel zjištěny ve správních obvodech Vsetín, Kroměříž a Bystřice pod Hostýnem. Podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 let v evidenci úřadu práce na obyvatelstvu stejného věku a pohlaví se u mužů v těchto správních obvodech pohyboval nad hranicí 3 %. U žen byl nad touto hranicí podíl ve správním obvodu Kroměříž a Vsetín. Třetí nejvyšší podíl byl zjištěn ve správním obvodu Bystřice pod Hostýnem, dané hranice však nedosahoval.

Naopak nejmenší podíly byly dosaženy ve správních obvodech Valašské Klobouky a Uherský Brod v případě mužů, u žen zase správní obvody Otrokovice a Vizovice.

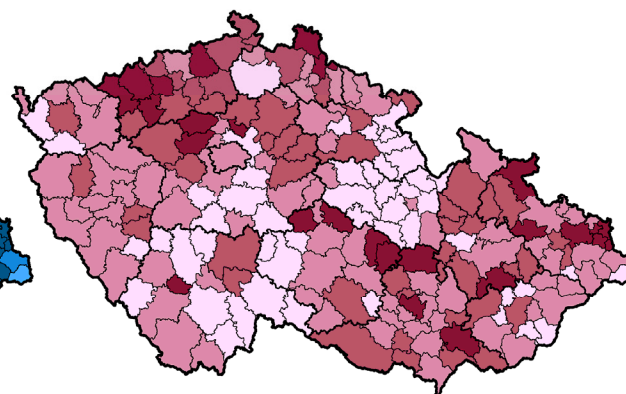
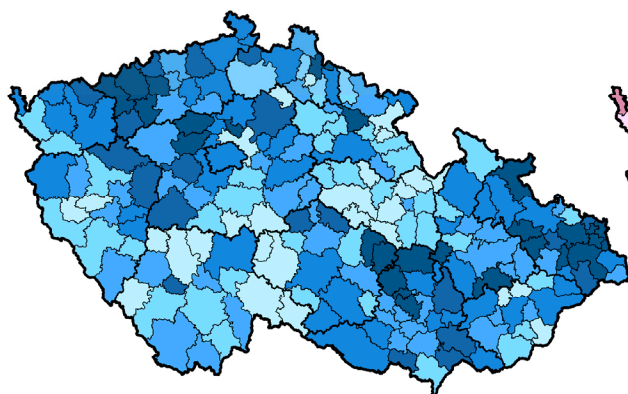
Ve správních obvodech s nejvyšším podílem nezaměstnaných osob jsou také nejvíce zastoupeny dlouhodobě nezaměstnané osoby, tedy ty, které jsou v evidenci úřadů práce déle než jeden rok. U mužů představují téměř čtvrtinu z celkového počtu mužů ucházejících se o zaměstnání. U žen je nejvyšší podíl ve správním obvodu Kroměříž, kde představuje téměř 29 %. Následují správní obvody Zlín (25,3 %) a Vsetín (24,8 %). Ve všech těchto správních obvodech je podíl u žen vyšší než u mužů a podobně je tomu i v dalších 7 správních obvodech. Vyšší podíl u mužů je jen ve třech správních obvodech, a to Otrokovice, Rožnov pod Radhoštěm a Valašské Klobouky.

Nejmenší část dlouhodobě nezaměstnaní zaujímají v úhrnu nezaměstnaných daného pohlaví ve správních obvodech Holešov a Valašské Klobouky, a to u mužů i u žen.

Dlouhodobě nezaměstnané osoby podle pohlaví a SO ORP ke konci roku 2018
(uchazeči o zaměstnání ve věku 15–64 let v evidenci úřadu práce 1 rok a déle)

Muži

Ženy

na celkovém počtu uchazečů stejného věku a pohlaví (%)

10 15 20 25 30

na celkovém počtu uchazečů stejného věku a pohlaví (%)

10 15 20 25 30

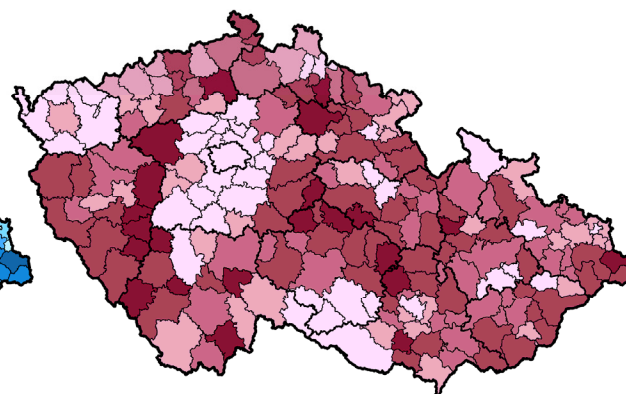
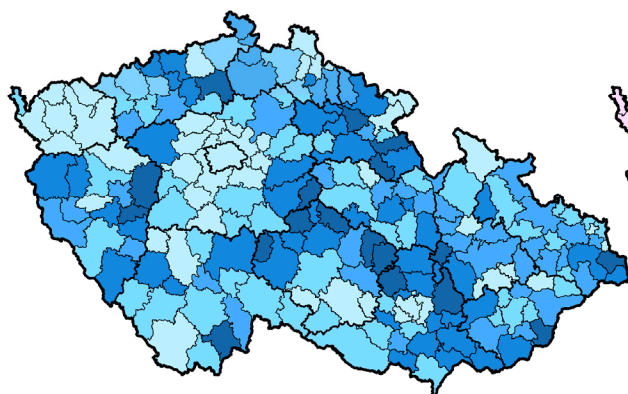
Pramen: MPSV

Ve většině správních obvodů je také zastoupení osob se změněnou zdravotní schopností v úhrnu nezaměstnaných daného pohlaví u žen vyšší než u mužů. Naopak je tomu pouze ve čtyřech správních obvodech (Valašské Meziříčí, Luhačovice, Kroměříž a Rožnov pod Radhoštěm).

Podíl uchazečů o zaměstnání se zdravotním postižením v evidenci úřadu práce podle pohlaví a SO ORP ke konci roku 2018

Muži

Ženy

na celkovém počtu uchazečů stejného pohlaví (%)

14 17 20 25

na celkovém počtu uchazečů stejného pohlaví (%)

14 17 20 25

Pramen: MPSV